

Naar nieuwe maatschappelijke verdienmodellen?

**Jaap Pleeging
beleidsadviseur gemeente Zwolle**

Zwolle

Wat speelt er zoal?

- Actieplan sport en bewegen geeft aan dat sport verenigingen meer maatschappelijke en financieel verdienvermogen zouden moeten genereren
- Aanpassing “oud papier-regeling”
motie 392 :
  - * bestaande overeenkomsten met verenigingen tot het einde van de looptijd te respecteren;
  - * te onderzoeken welke mogelijkheden er m.b.t. de inkomsten uit de inzameling van oud papier in de toekomst nog zijn, dan wel hoe verenigingen door de gemeente kunnen worden gefaciliteerd om tot andere inkomsten te komen om dit verlies te kunnen compenseren.

Welke mogelijkheden zijn er?

O.a. via Right to challenge:

Het goedkoper en/of beter uitvoeren van diensten die de gemeente nu inkoopt of laat uitvoeren. Met overnemen van de beschikbare budgetten.

Geldt nu nog formeel voor het sociaal domein, maar wordt uitgebreid naar andere terreinen. Zoals beheer en onderhoud

Sociaal domein: Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet

Right to challenge in Zwolle

Procesdoel: gaat om overnemen van overheidstaken die nu door een ander of de overheid zelf worden gedaan. Burgers kunnen dat goedkoper en beter. Er vindt substitutie van financiële middelen plaats (geen additionele nieuwe middelen).

Moeilijk om substitueerbare activiteiten goed te benoemen.

Hoe kunnen sportcomplexen/ verenigingen/ maatschappelijke organisaties hier op anticiperen?

- Ken je omgeving. Verdiep je in de mensen die er wonen en hun kenmerken/ wensen/ problemen
- Vorm een beeld van de mogelijkheden en ambities van de vereniging of organisatie: wat kan je/ wat wil je?

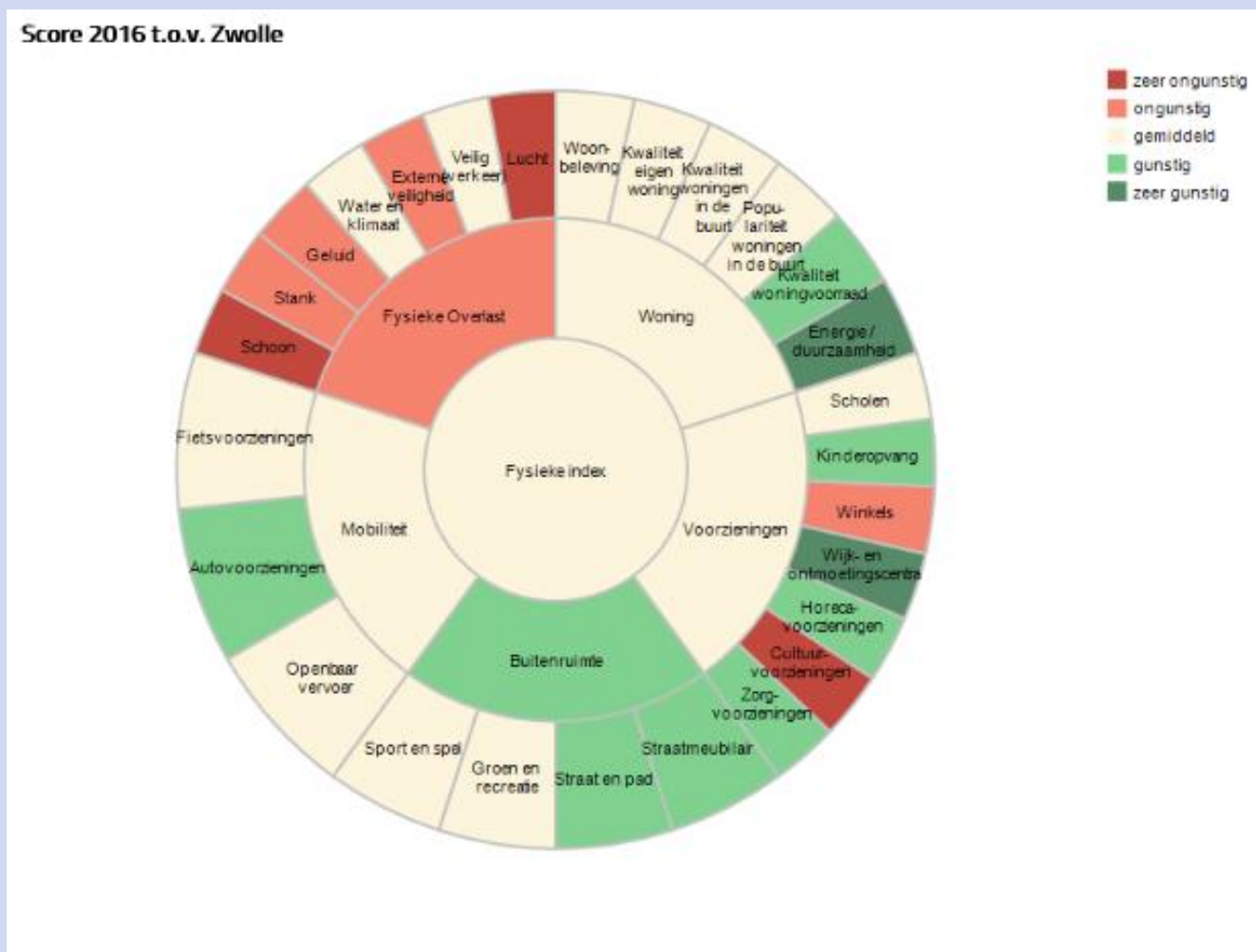
Hoe pak je dat aan?

- Ken je databronnen en oefen in data-interpretatie
- Ken het wijknetwerk en trek met hen op: sociaal wijkteam, wijkmanager, wijkbeheerder, jongerenwerk
- Bouw een goed verhaal op. Hulpmiddel: <https://www.movisie.nl/publicatie/hoe-waardeer-je-maatschappelijk-initiatief>
- Benut kosten – baten afwegingsinstrumenten

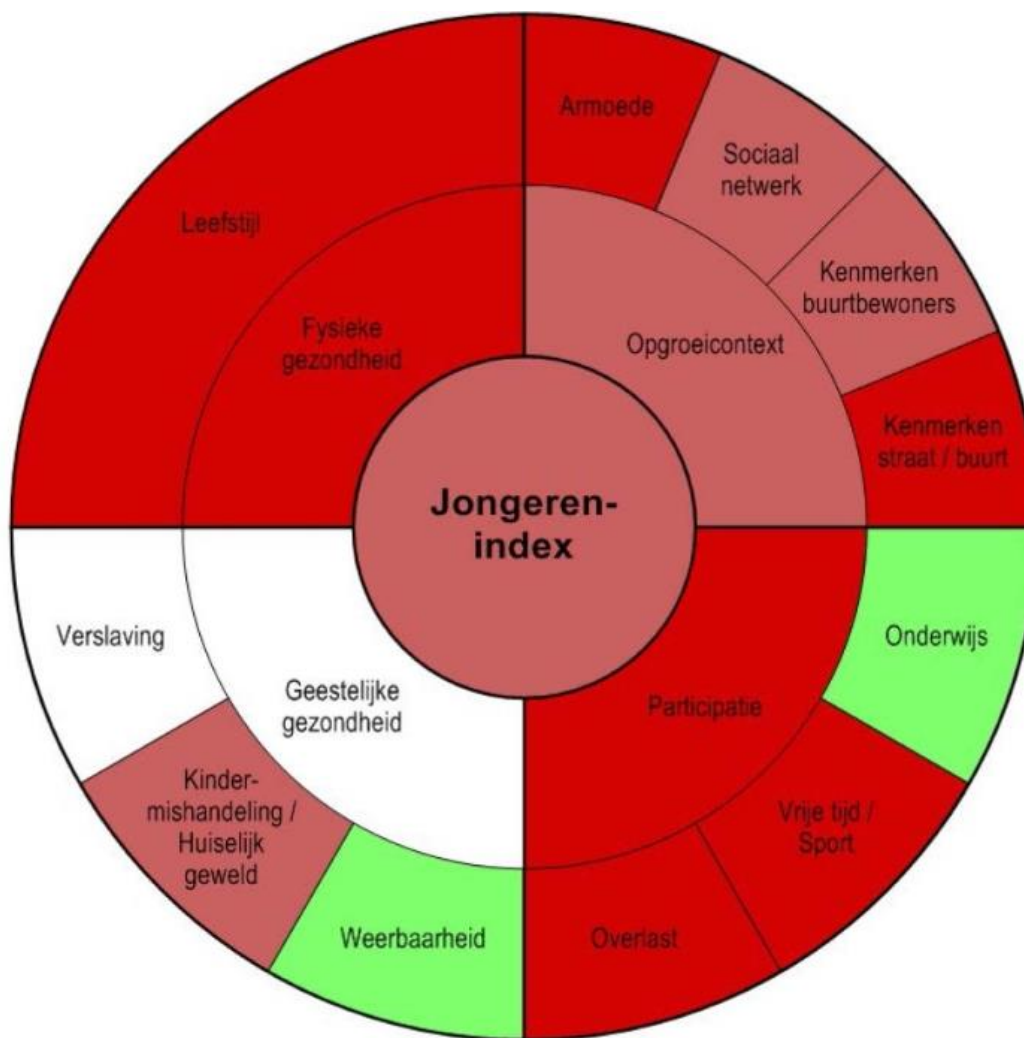
Databronnen

- Buurt-voor-Buurt en indexen
<https://www.zwolle.nl/Cijfers%2C%20kaarten%20en%20onderzoeken>
- Gezondheid
www.woonzorgwijzer.nl
- Algemene cijfers over zorg en welzijn
www.waarstaatjegemeente.nl

Fysieke index Holtenbroek 1

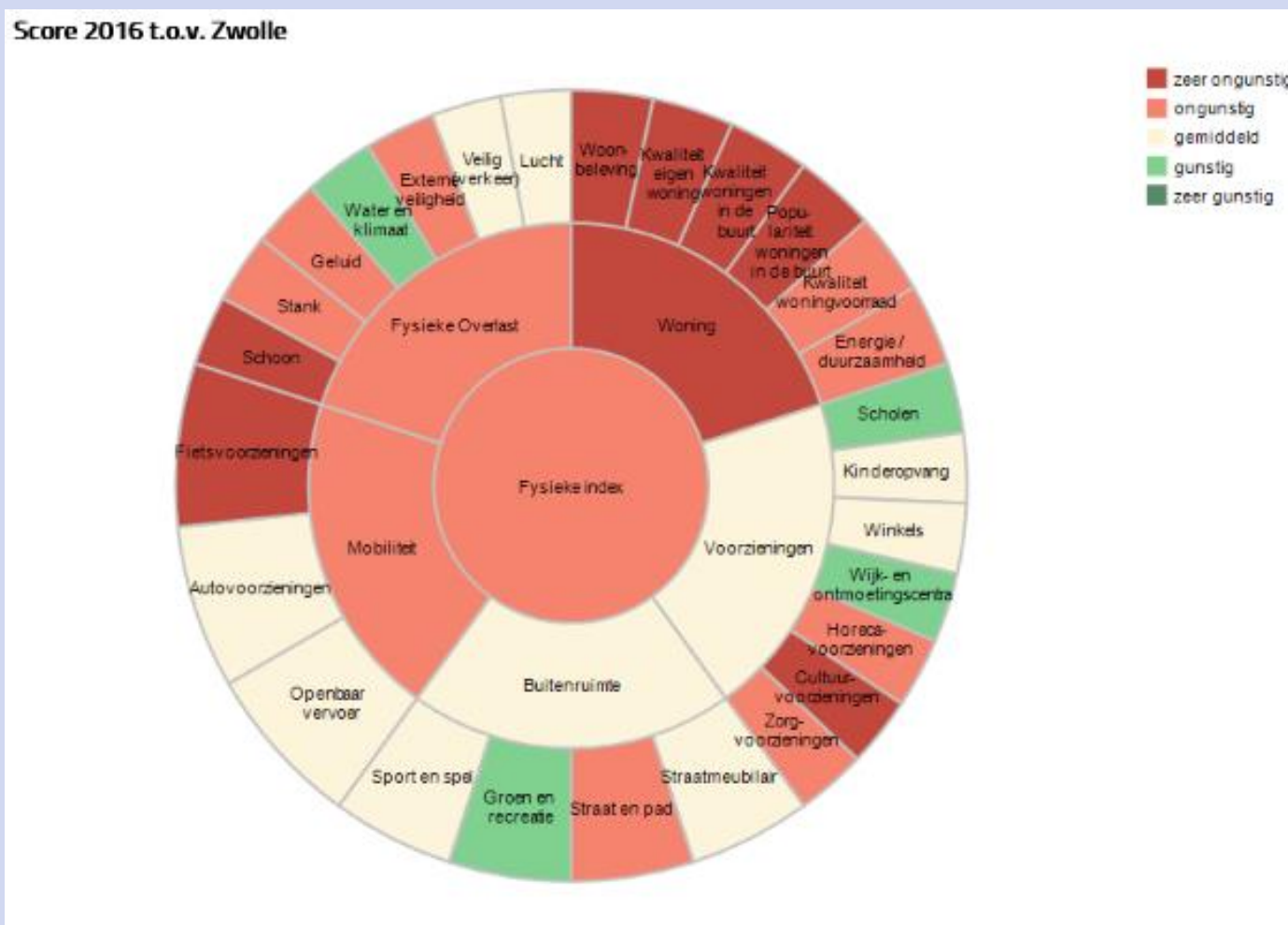

BvB-Wijk: Holtenbroek

Fysieke index Holtenbroek 2

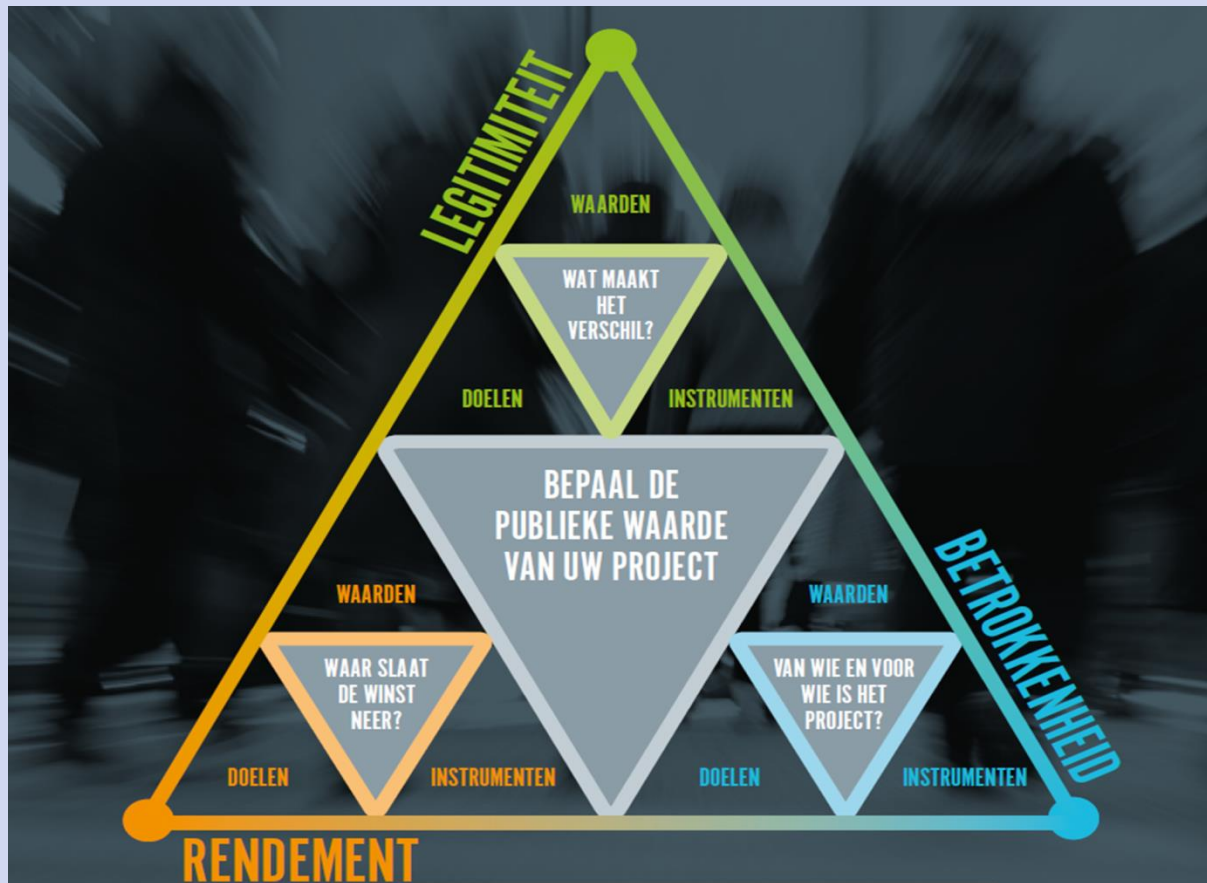

Uitkomsten jongerenmonitor

	% is lid van één of meer sportvereniginge	% is nooit lid van een sportvereniging geweest	% sport regelmatig buiten een vereniging of school om	% beoefent een bepaalde sport buiten Zwolle	% verveelt zich af en toe of vaak
Stadshagen	49	9	52	6	56
Holtenbroek	31	23	53	11	53
Aa-landen	48	5	52	8	68

Hoe bouw je een goed verhaal op? De waardering 3-hoek van het IPW

Operationalisering van waarden (Legitimiteit)

Waarden: wat maakt het verschil? (ten opzichte van status quo)

- Dit gaat over de 'why' van het initiatief
- Waarom is het beter, goedkoper, slimmer?
- Ten opzichte van welke andere initiatieven/ status quo?

Doelen: past de meerwaarde binnen en over beleidsdoelen?

- Complementariteit van verschillende beleidsdoelen in één initiatief
- Worden doelgroepen gevonden die (nog) niet goed werden bediend?

Instrumenten (uitvoering): is de uitvoering rechtmatig en rechtvaardig?

- Inclusiviteit in uitvoering
- Zijn activiteiten aanvullend op, of beter dan, de status quo?

Operationalisering van waarden (Betrokkenheid)

Waarden: eigenaarschap in de samenleving

- Verandert het initiatief iets aan het eigenaarschap van publieke problemen en oplossingen; de verhouding tussen overheid, samenleving en markt?
- Waarom is de gemeente (mede)eigenaar van de oplossing?

Doelen: de vormgeving van betrokkenheid als intrinsieke waarde

- Hoe kunnen mensen (vrijwilligers, deelnemers) hun betrokkenheid vormgeven (en hoe verhoudt dat zich tot status quo?)
- Is de buurt/ omgeving op een andere manier betrokken? (financiële steun, gebruik, exploiteren)

Activiteiten: waaruit blijkt het eigenaarschap concreet (*“skin in the game”*)

- Van initiatiefnemers, vrijwilligers en deelnemers (tijd, inzet, geld)
- Van de gemeente (financieel, democratische legitimiteit, moreel sponsor)

Operationalisering van waarden (Rendement)

Er zijn verschillende manieren om naar maatschappelijke geldwaarde te kijken

1. Wat is de investeringswaarde van vrijwilligers (opportuiniteitskosten)?
2. Wat is de vervangingswaarde op de markt?
3. Wat is de inkoopwaarde (marktwaarde in publiek domein)?
Dit is de waarde die van belang is voor het Right to challenge
4. Wat is de individuele economische waarde (economische waarde van stijging kwaliteit van leven)

Wie ontvangt het rendement? (attributie)

Waar kan je terecht als je meer wil weten?

- Bij de wijkmanager
- Initiatiefrijk Zwolle
je kan je ideeën voorleggen aan het Gidsenteam
- Voor Right to challenge:
jl.pleeging@zwolle.nl

bedankt voor uw tijd

Zwolle